

Ο πρώτος Κύκλος Διαλέξεων του 2013 αρχίζει τη δεύτερη εβδομάδα του Ιανουαρίου και εγκαινιάζουμε μία πολύ μεγάλη ενότητα που την ονομάσαμε:

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ – ΤΟ ΝΗΜΑ

Στις φωτογραφίες:

Η προ-προ-προγιαγιά Όρσα Κολιάτσου (χήρα του Χατζή Λάμπρου),
η προ-προγιαγιά Μαρία Πιτσιπιού (σύζυγος του Ανδρέα Κορομηλά), η προγιαγιά
Ευφροσύνη Σκούφου (σύζυγος του Δημητρίου Κορομηλά)
και η γιαγιά μου η Ρίτσα Σταματελάκη (σύζυγος του Γιώργη Κορομηλά).
Τέσσερις πολύ θαρραλέες και δυναμικές κυρίες.

Οι Κορομηλάδες

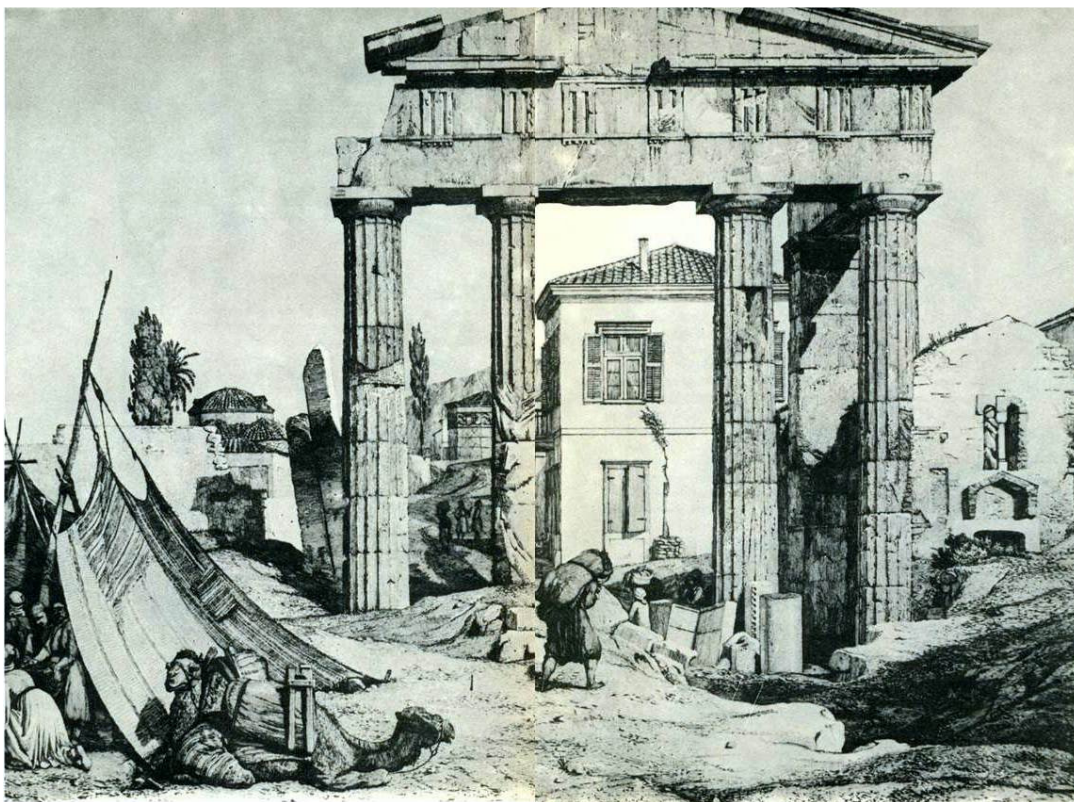
Ομιλήτρια η Μαριάννα Κορομηλά

Τρεις απογευματινές διαλέξεις

(και δύο πρωινές – συνέχεια των συναντήσεων του Δεκεμβρίου)

Χατζή Λάμπρος Κόσκορης «ο Κορομηλάς» (1778-1826) και μια γκάγκαρη αθηναϊκή φαμίλια στη δίνη της ελλαδικής ιστορίας, των πολιτικών αναταραχών, της πολιτιστικής ζωής και των κοινωνικών ανακατατάξεων.

Από την οθωμανική Αθήνα και τον πρώτο εκδοτικό οίκο της ελεύθερης Ελλάδας στον *Αγαπητικό της Βοσκοπούλας* κι από τον Μακεδονικό Αγώνα και τους Βαλκανικούς Πολέμους στη Μικρασιατική Καταστροφή το Ελ Αλαμίν και ... τη *Μαρία των Μογγόλων*.

Η ανοικοδόμηση της καταστραμμένης και λεηλατημένης Αθήνας, μετά την απελευθέρωση. Όμως η πόλη, μετά την ανακήρυξή της σε πρωτεύουσα του Οθωνικού Βασιλείου (1834), δεν ανήκει πια στους γηγενείς.

Όλα τα παραπάνω ξεκίνησαν από μία πρωινή συνάντηση των μελών, τον Νοέμβριο του 2012. Επηρεασμένη από τα λεγόμενα της Μιράντας Σοφιανού, και το βιβλίο της για τον παππού Χατζή Χάννα Φάχρη, σκέφτηκα τους παππούληδες και τις γιαγιάδες μου κι είπα να δοκιμάσω μία μικρή αναδρομή λέγοντας μερικά ανέκδοτα της οικογένειας. Η πρώτη συνάντηση κράτησε πάνω από δυο ώρες, συμφωνήσαμε να μαζευτούμε και την επόμενη εβδομάδα, άλλες δυο γεμάτες ώρες ... κι είπαμε να κάνουμε και δυο ακόμα πρωινές συναντήσεις για να κλείσει αυτός ο κύκλος (θα γίνουν τα πρωινά της Πέμπτης 10 και 17/1, δείτε παρακάτω).

Ήταν το έναυσμα για να συνειδητοποιήσω, ύστερα από δεκαετίες εργασίας κι εμπειρίας στην υπόθεση της προφορικής παράδοσης και των οικογενειακών διηγήσεων, ότι είναι ανάγκη να ασχοληθούμε συστηματικά με αυτό το σημαντικό τμήμα της ιστορίας. Και να μετέχουμε όλοι. Κάτω από το κεραμίδι του Πανοράματος και με όση βοήθεια μπορούμε εμείς να προσφέρουμε για να γίνει η καταγραφή – ή, ακόμα, εκτός Πανοράματος, όπως θέλει ο καθένας. Φτάνει να γίνει. Δεν μπορείτε να φανταστείτε πόσα πράγματα θα μάθετε και θα κατανοήσετε, πόσα κενά θα καλύψετε και με πόσα θέματα θα συμφιλιωθείτε (θέματα λεπτά, δύσβατα, αποσιωπήσεις, απορίες), ενώ η σύνδεση της καθημερινής ζωής με την ιστορική συγκυρία θα είναι μία πραγματική αποκάλυψη. Το χρωστάμε πρώτα από όλα στον εαυτό μας.

Έτσι, πήρα κι εγώ τη μεγάλη απόφαση. Να αναζητήσω τα χίλια μικρά σπαράγματα. Να ανασύρω λησμονημένες διηγήσεις. Να διασταυρώσω θέματα της οικογενειακής μυθολογίας. Να τους ξαναδώ, να τους ξαναβρώ, να τους γνωρίσω. Ήδη, έμεινα κατάπληκτη καθώς έβλεπα ότι η προσοχή μου συγκεντρώνεται στις γυναίκες της οικογένειας. Όχι αποκλειστικά, αλλά αυτές μου κίνησαν περισσότερο την περιέργεια. Η Μαρία των Μογγόλων δεν ήταν τυχαία επιλογή – κάθε άλλο. Με κυνηγά σαν εμμονή κι επιτάσσει να ψάχνω τον ρόλο των γυναικών (αρκεί να δει κανείς τις φωτογραφίες).

Τρεις απογευματινές διαλέξεις, λοιπόν. Την ΤΕΤΑΡΤΗ 9, 16 και 23 Ιανουαρίου (6.30 - 9.00). Ελπίζω να μας φτάσουν γιατί η έρευνα μόλις άρχισε! Επιπλέον, στην τρίτη συνάντηση στις 23/1, η θεατρολόγος

Αιμιλιανή Αβραάμ θα κάνει μία ημίωρη παρέμβαση με θέμα τον *Αγαπητικό της Βοσκοπούλας*, το θεατρικό που έχει ανέβει στο παλκοσένικο περισσότερο από οποιοδήποτε άλλο ελληνικό έργο κι ήταν η πρώτη ομιλούσα ταινία του ελληνικού κινηματογράφου (1932) και η πρώτη έγχρωμη (1955). Δυστυχώς, δεν πήραμε ποτέ συγγραφικά δικαιώματα.

Δηλώστε εγκαίρως συμμετοχή. Θυμίζουμε ότι στις διαλέξεις μπορούν να εγγραφούν και μη μέλη, εφόσον υπάρχουν θέσεις.

Και οι δύο επόμενες πρωινές, η 3η και η 4η, με κύριο θέμα τον προπάππου Δημήτριο (θεατρικό συγγραφέα και εκδότη της πρώτης ελληνική καθημερινής εφημερίδας) και τον αδελφό του τον Λάμπρο (οικονομολόγο, πολιτικό και διπλωμάτη), τους δύο γιούς του Ανδρέα Κορομηλά:

Την ΠΕΜΠΤΗ 10 και 17 Ιανουαρίου (11.00 - 1.30)

Ο μακρόσυρτος χορός του *Αγαπητικού της βοσκοπούλας* στον χώρο και τον χρόνο της ελληνικής πραγματικότητας

Ομιλήτρια η Αιμιλιανή Αβραάμ

«Ένας κόμης Μοντεκρίστο¹ με τσαρούχια» που τον χορό του θάμαξε το Λιόπεσι, τα Σπάτα, η Κερατιά, το Κορωπί και ούλο το Χαλάντρι²

Από την Αθήνα του Γεωργίου Α΄ και των παραστάσεων στα ανάκτορα, στα θέατρα της Οδησσοῦ και της Πόλης, στα αθηναϊκά σαλόνια με τις ιδιωτικές παραστάσεις της τοπικής αριστοκρατίας, στα πρώτα θέατρα των Αθηνών, τα μυθικά μπουλούκια που γύριζαν απ' άκρη σε άκρη την ελληνική ύπαιθρο σε ταραγμένους καιρούς, στην «παγωμένη» Τασκένδη των πολιτικών προσφύγων έως τις σκοτεινές αίθουσες των κινηματογράφων όπου η «Ελλάδα αναστενάζει»³ την εποχή των μεγάλων ανακατατάξεων στην ελληνική κοινωνία, την εποχή της μετανάστευσης και της ερήμωσης της επαρχίας. Και από τις δημοτικοφανείς ρομαντικές μελωδίες του Επτανήσιου Δ. Λαυράγκα στη Δόμνα Σαμίου.

Μια σύντομη παρουσίαση του έργου του Δημητρίου Κορομηλά *Ο αγαπητικός της βοσκοπούλας*, της πορείας του και της συμβολής του στο ελληνικό θέατρο, στο πλαίσιο των διαλέξεων για τους Κορομηλάδες.

Την Πέμπτη 10/1 (το πρωί)

κι επανάληψη την Τετάρτη 23/1 (το απόγευμα)

Θα προβληθούν και μικρά αποσπάσματα από τις τέσσερις κινηματογραφικές εκδοχές.

¹ Ο χαρακτηρισμός «κόμης Μοντεκρίστο με τσαρούχια» ανήκει στον Θεόδωρο Κρητικό

² *Αγαπητικός της βοσκοπούλας*, πράξη Γ΄, σκηνή Ε΄ (τιμημένη Αρβανιτιά)

³ Από στίχο του Διονύση Σαββόπουλου (Η παράγκα)

Δημήτρης Τσακίρης και Σοφία Ντοριβάλ

Σκηνοθεσία: ΤΣΑΚΙΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ,
ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ ΗΛΙΑΣ
Χρονιά Παραγωγής: 1932

Πρωτότυπος Τίτλος: Ο ΑΓΑΠΗΤΙΚΟΣ
ΤΗΣ ΒΟΣΚΟΠΟΥΛΑΣ

Ξένος τίτλος: TRUE LOVE

Είδος:
ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΗΚΟΥΣ, ΒΟΥΚΟΛΙΚΗ

Δ/τής Φωτογραφίας:

ΤΖΑΝΕΤΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΑ ΤΕΤΑ

Μουσική Σύθεση:

ΛΑΥΡΑΓΚΑΣ ΔΙΟΝΥΣΗΣ "ΜΙΑ ΒΟΣΚΟΠΟΥΛΑ ΑΓΑΠΗΣΑ"

Σύνοψη της υπόθεσης (από την Ταινιοθήκη της Ελλάδας):

Είναι η τρίτη κατά σειρά ταινία του είδους που ονομάστηκε αρκετά αργότερα «φουστανέλα», μετά τη *Γκόλφω* του Μπαχατώρη (1914) και την *Αστέρω* του Γαζιάδη (1929). Βασίζεται στο επιτυχημένο θεατρικό έργο (έμμετρο ποιμενικό ειδύλλιο) του Δημητρίου Κορομηλά ο οποίος αντλεί την έμπνευσή του από το ποίημα του Γιάννη Ζαλοκώστα *Μια βοσκοπούλα αγάπησα*. Ελλάδα, ύπαιθρος χώρα, 19ος αιώνας. Ένας μεγαλοτσέλιγκας, ο Μήτρος, χαρίζει στην πεντάμορφη Κρουστάλλω ένα χρυσαφένιο σταυρό για να της δείξει τα τρυφερά του αισθήματα. Δεν γνωρίζει όμως πως αυτή είναι ήδη ερωτοχτυπημένη με τον Λιάκο, ένα πάμπτωχο τσοπανόπουλο του οποίου ο Μήτρος έσωσε τη ζωή –παλιότερα τον είχε σώσει από βέβαιο πνιγμό στο ποτάμι. Ο σταυρός στο λαιμό της βοσκοπούλας προκαλεί τσακωμούς ανάμεσα στους δύο άνδρες, ενώ ο Μήτρος ζητάει το χέρι της Κρουστάλλως από τη μητέρα της, την κυρά Στάθαινα που είχε υπάρξει νεανικός του έρωας. Έτσι δημιουργούνται κι άλλες τραγικές επιπλοκές, που όμως ξεδιαλώνονται σταδιακά καθώς η σύνεση και η φρόνηση επικρατούν, και τελικά η αγάπη πλημμυρίζει πέρα ως πέρα τις καρδιές όλων. **Είναι η πρώτη ομιλούσα ελληνική ταινία που γυρίστηκε στην Ελλάδα.** Το ντουμπλάζ έγινε στο Βερολίνο. Τη μουσική έγραψε ο λόγιος επτανήσιος συνθέτης Διονύσης Λαυράγκας, ο οποίος για την εν λόγω ταινία μελοποίησε και το ποίημα του Γιάννη Ζαλοκώστα *Μια βοσκοπούλα αγάπησα*. Τα γυρίσματα της ταινίας πραγματοποιήθηκαν στο χωριό Πολιτικά της Εύβοιας.